

כזה שלא חלמנו עליו... השוטר שאל מה פרושו של "סיוואן-און". הסבירו החברים: זאת היא מלה שפרושה באידיש - התלבש. בישראל משתמשים בה כשרוצים לומר שקרה אסון, פירענות, צרה או הסתככות כל שהיא. מקור המלה: גירויק, ארצות הברית. ימאים שיפו לע"ב בוד בחוף אצל יהודים והוכיחו כושר עבודה גרוע, קיבלו ממעבידיהם טפיחה על השכם והצעה ירידותית: "סיוואן און אונג ביי א היים". כלומר: התלבש ולך הביתה.

חצי דולפין

כשהגש צבי, הטבח-המכונאי את הקפה לשולחן שאל האורח מדוע אין הם לוקחים אתם בחורה למסע.

"לא בא בחשבון", אמר מכס. "אורך הם שינה הוא 10 מטר בסך הכל, ורחבה שינה ורחבי מטר. זהו עולם מצומצם מאד ולא נוח ביותר. בחורה לא תוכל להסתדר נ"ל. בשביל מה לנו בחורות? שאל רכש, יש לנו סבה מצויין, יש לנו מטבח מודרני ממש (גו) יש לנו תפריט מוכן לכל הנטיעה. ובכלל: חסר בחורות בעולם ד".

"יש לנו מכשיר דיג", הוסיף יורם, נקי וה שנוצח לצוד כמה סירנות * ביב". צבי קסלן העביר את ידו בחיבה על רובה-צלצלים * שהיה מונח בפינה. "יתכן שלא נצליח לזוג סירנות", הביע את דעתו. אבל בתכניתו לצוד כריש גדול ואמיתי. כמו אלה המתוארים במסע קוני טיקי. בתחילה נשלך חכה גדולה וגחפוש חציו לים כדי לראות את דרך הפעולה של הכרישים. בעזרת חציו השני צוד כריש. יש לנו מזל אחד, סיפר יורם, לפני שבוע ערכנו אספה והחלטנו בה על עניני משמעה. עד אז היה קצת בלגן אצלנו. ידענו שלא נוכל לצאת כך לים. עכשיו הכל כ"י סדור. מכס הוא המסקד וכולם נשמעים לו. נכון מאד, אמר מכס בקומו ממקומו, ולכן יורם, תרחץ עכשיו את הכלים."

הזונה לביקור

השבוע עוברת ישראלה נלמל תל אביב לשם השלמת סידוריה האחרונים ולפרידה רשמית. שלמה מנוחין, השמשלטר, התק שר באלחוט דיבור עם חובבי רדיו בנקודות שונות של העולם (פורונטו, קנדה, דטרויט, ארצות הברית). חובבי רדיו, מחוף אפריקה ה מערבית, הזמין את צחה ישראלה לביקור. הקשר בין העולם הזה ובין ישראלה לאחר הפלגתה ייעשה על ידי אלחוט דיבור. יאפשר מסירה מדויקת של המלך מסע ההרפתקאות.

העם

על חנוסים ועל התקנות

הדגל האמריקאי העצום, שהסתיר את הי דגל הישראלי החיור בראש בנין שדה-הית-עופה בלוד, עם בואו של ג'ון פוסטר דאלס (העולם הזה 813, 816). לא עורר התרגשות רבה בישראל. רוב האזרחים התרגלו מזמן לראות את ארצם כמושבה כלכלית של נותן-הנדבות האמריקאי, והגפת הדגל הגדול לא הראתה, בעיניהם, אלא אישור מעשי של הי מצב הקיים.

אולם מה ישם היו עוד צעירים, שהדבר נגע ללבם. אחד מהם אליעזר בוכני, מנהל שאנון חיפה, מנה רשמית אל משרד-הפנים ולפרקליט המדינה, דרש לערוך משפט על האזרחים למעשה, שהיה הפרה של חוק הארץ. השבוע קיבל תשובה רשמית. הודיעה המחלקה לתפקידים מיוחדים של משרד הפנים: "נתנו הוראות להנהלת שדה-התעופה בלוד לדאוג לכך שדגל המדינה יוקף בעתיד בהתאם לתקנות בדבר השמוש בדגל המדינה".

הגנרל והסרג'נים

בה כשעה שמשדר-הפנים הבטיח להניף את דגל ישראל בפרהסיה (ראה לעיל), גרם משרד-הפנים לכך שדגל זה לא יבלוט יותר מדי מאחורי הקלעים. המעשה הסמלי אירע שוב בלוד.

בשעתו עלה באש מטוס השגרירות האמרי-קאית. האמריקאים רמוזו שהיה זה מעשה חבלה. המשטרה חקרה, השיבה שזה שקר: אחד מאנשי השגרירות, בחברת אשה מקור-מית, שהה במטוס באותו לילה. מן הסתם גרם הוא, שלא במתכוון, לדליקה. אולם ביקש להסתיר את נוכחותו.

אחרי הודעה זו באה שתיקה גדולה. לפתע הודיעה ממשלת ישראל: ההודעה הקודמת היתה מוטעית, האמריקאים היו בסדר.

לוקסוס הגאורג. השבוע נודע, ממקור מוסמך ביותר: ההכחשה לא היתה נכונה כלל, באה על פי הוראתו המפורשת של משרד-החוץ הישראלי, שלא רצה להסתכסך עם אנשי השגרירות. המטוס עצמו שימש למטרות שונות, לעביר נשים וידידות של אנשי השגרירות לקפריסין וחזרה. באותו לילה בילה בו הסרג'נט האמריקאי, שהשי-תמש, כנראה, בסירת-ההצלה העשויה מגומי, לנוחיותו.

ההכחשה הישראלית הכוזבת היתה מעשה קטן, אך סמלי מאד. הוא הוכיח, בין השאר, שעם החי על נדבות אינו יכול להרשות לי-עצמו את הלוקסוס של גאחה לאומית, גם בענינים קטנים. מדינה הלוקחת כסף מן הי-גנרל, טוטה להתרפס גם לפני סרג'נט.

מחחרת

מוקדם מדי

בחדגוניות אפורה הופיעו הצעירים והצעירי רות לפני התובע הצבאי, וכו לאות-הכרה ממשלתית בצורת פקודת-מעצר, או לתנועת-זילול בצורת פקודת-שחרור.

הציבור, שלא שמע פרטים על החקירות, לא התרגש. אהדתו לא היתה נתונה לעצור-רים. הוא הבין שיש לבער את נגע הסרור לפני שיתפשט בגוף הלאומי. אולם צורת הי-טיפול מחוץ לבית-המשפט האזרחי, הנהגה מאמון האזרח, לא מצאה חן בעיניו.

הוראח בכשלוין. היתה זו, במידת-מה, הוראה בכשלוין מצד שלטונות הבטחון. שלא אספו די הוכחות כדי להביא את רוב העציר-רים לפני שוטט אמיתי, אף כי היו בטוחים באשמתם. מאחורי כשלוון זה הסתתרה עובדה, שלא נודעה לקהל הרחב: התחרות הבלשים, שלא הרבתה הפעם חכמה כלל וכלל.

בירושלים ובתל-אביב היו קיימות שתי מח-הרות שונות. בכירה טיפלה המשטרה הרגילה בחקירה. היא שקיבלה את היודיעה על ההתי-נקשות העומדת להיערך במשרד החינוך, והיא שהחליטה לצוד את הדגים שנכשלו לרשת. בתל-אביב עסקה בחקירה הבולשת הפולרי-סיה, הכפופה לכוכנות ממשלתית אחרת. היא עבדה לפי עקרונות אחר: להתחיר-סוכנים למחחרת, להמתין עד שהללו יגיעו אל הצמרת. היה לה סבלנות, והיא חיכתה שהלוינים יכנסו לרשת אחרי דגי הרקק.

אולם לפני שהסוכנים התל-אביבים הגיעו להישגים של ממש, פעלה משטרת ירושלים, שלא היה לה מושג על הפעולה של הבולשת הפוליטית, על דעת עצמה. היא אסרה את גושאי המפצה לפני שער משרד-החינוך. בזאת השמיטה את הקרקע מתחת לפעולה התל-

אביכית. הבולשת הפוליטית נאלצה לסגור גם היא את רשתה, לתפוס אח אנשיה-המחחרת (הקטנים יותר) שהיו יודעים לה, במקום לח-כות עד שסוכניה יגיעו לראש התור. העצירים דיברו. כשירה יד הממשלה על המחחרת, היתה המטרה היחידה לתפוס

עצירה מזכה מפשדו

— דני רמק

את כל שאר הדגים. היא השתמשה בפקודת הסרור מסיבה פשו-טה: רק חוק זה נתן לה את האפשרות למנוע קשר בין העצורים השונים באמצעות צורכי-הדין. הממשלה אסרה על צורכי-הדין להתראות עם שולחיהם, השתמשה באמצעים-טכנולוגיים חמורים כדי להשיג ידיעות מפי העצירים המבודדים והמנותקים. היא לקחה אפילו בחשבון כי השופט עלול לפסול הוד-אות אלה, בשל האמצעים המפוקפקים בהם הושגו. אולם הדבר לא היה חשוב לה. לא חיובם של העצירים בדין היה העיקר בעיניה, אלא תפיסת מנהיגיהם.

פרטי החקירה נשמרו בסוד, אולם דבר אחד כבר היה ברור: חלק מן העצירים נכנעו למסיבות, דיברו.

אורחים

חיך

כאשר הטילה אניה-המשחית הבריטית שברון (נחרז עם חברו), את עגנה בנמל חיפה, קרא אחד מעובדי הנמל, באידיש, לע"ב בר חברו: "אוניה זו רופה אחרינו בלב ים, החזירה אותנו לקפריסין, כשניסינו להגיע ארצה!"

העתונאים, שעלו על האניה, התעניינו אף הם בדבר, ביקשו מרבי-החיובל גבה-הקומה וישה-התואר, לספר להם, באיזה מקרים השי-תתפת שברון בצייד אניות המעפילים. רבי-החיובל נענה בחיך לבקשתם, הורה לסגנו-הסקוטי לבדוק את הדבר ביומן האניה.

בינתים, כדי לקצר את ההמתנה, הזמין רבי-החיובל החייכני את העתונאים לספור על האניה, מסר להם פרטים על מהירותה, שהיא 32 קשר (32 מילין ימיים לשעה), ניסתה, שהוא 2500 טון. נבנתה בסקוטלנד ב-1945, מצוידת בנשק חדש: 4 תותחים, בני 4.5 אינטש, 4 מיתקני סורפדו, תותחים אנטר-איריים ומכשירי ראדאר.

כשכילה רבי-החיובל למסור את הודעתו הסטאטיסטית, ציפו העתונאים בקוצר רוח לבואו של סגנו אשר הלך להביא את יומן האניה. כאשר בושש הסגן לבוא, גילה רבי-

החובל את תמהונו, הביע את צערו האנוגלי הרגיל, הבטיח לעתונאים כי ייענה לבקשתם בסעם אחרת, כשיעלו שוב על האניה * . כל אותה שעה לא נטש החיך את סניי.

מפלגות

זריות גופתית

כשביקשה סיעת ליבשיץ-למדן שיוחקן טלפון במשרד התל-אביבי, נאלצה להכות באורך-רוח ככל שאר בני האדם. לפני שלשה שבועות הופיעו סוף סוף פועלי מחלקת הטלפונים. בזריות גופתית התקינו את הי-מכשיר השחור.

אך בטרם הספיקו חברי מפלגת אחדות-העבודה הקטנה ליהנות מן הנוחיות החדשה כראוי, הופיעו במשרד פועלים אחרים ממזי-לקת הטלפונים. המכשיר אינו בסדר, קבעו. סילקוהו שוב באותה זריות של קודמיהם. כשעברו שלשה שבועות ומכשיר חדש לא הובא במקום הראשון, התעוררו חשדות בלב אנשי המפלגה אם אמנם היה הטלפון לקוי במשהו. כמעט מאליה צפה ההנחה, הקשורה בגסיון מן העבר הקרוב, כי הדבר שלא היה בסדר בטלפון, לא היה המכשיר עצמו כי אם משהו הקשור בו, כגון מכשיר האונה.

בלב אנשי אחדות-העבודה, נשאר הספק, אם ממסאי, או ממפ"ם באו בודקי הטלפון. בכל אופן, הודיע השבוע דוד ליבשיץ, גבה הקומה ובעל הפנים הרושי הקמטים, "לאחר שיוחקן המכשיר במשרדנו, אומין מהגודם משלנו לבדוק".

מדיניות

התאזרים הרוסיים האלה

לפני חודשים מספר הגיע לישראל גבר גבה קומה וכסוף שער, שדבר אנגלי-אמי-ריקאית צחה, למרות מוצאו היהודי-רוסי. בי-בואו, מנה לממשלת ישראל, הגיש בקשה להקמת תחנת שידור שתשדר שידורי תע-מולה המכונים לארצות שמעבר למסך הבר-זל.

היה זה דין קוך, הנציג הרשמי של רדיו-אירופה החפשית, תחנת שידור רשמית לי-מחזה, הנמצאת אישם בגרמניה המערבית, ממומנת בכספי בעלי הון שחיצתם ואמרי-קאי (ביניהם קוך פורד). מקבלת תמיכה רשמית למחצה ממשלת ארצות-הברית. תח-נת שידור זו אינה עוסקת בשידור דברי-תעמולה פשוטים, בנוסף קול אמריקאי, אלא מגישה, בעיקר, ראינות עם פליטה-מארצות הדמוקרטיה העממית, מניחה למא-זינים להסיק את מסקנותיהם הם מתוכן השידורים.

דין קוך נתגלה כשונא רוסיים חולני ממש. ביום פינו השגרירות הסובייטית בתל-אביב (העולם הזה 800) ראוה רבים ליד המפתח בציני עם יצאתם כל רוסי מהבנין: "הנה הולך עוד ממורו".

לכאורה, מבחינה חוקית, לא היה ארגונו זקוק לרשיון ממשלת ישראל לשם ביצוע מסרתו. אחר הכל, רשאי כל עתונאי ונציג תחנת-שידור לראיין כל אורח בקשר לכל בעיה שהיא. בחשובה לפנייתו הראשונה מר-כן היה משרד החוץ לתת את הסכמתה, אך המומחים לעניני מורה אירופה הזהירו את מנהלי המשרד בפני החוצאות החמורות ש-עלול צעד זה להביא.

השידור, הסביר אחד המומחים, יכול לי-שמש הוכחה נוספת לטענה הסובייטית כי בהסכמתה של הממשלה, נחקרים העולים ממזרח אירופה על עניניהם הפנימיים של מדינות אלה. הדבר עלול לסכן את אפשרו-יות העליה המצומצמות גם בלאו הכי, מר-ארצות הדמוקרטיה העממית, לסכן את חיי הי-הדות המקומית. הפעם גברה הוהירות הדיפלומטית על הי-היסטוריה הפוליטית. משרד החוץ הסביר להנהלת רדיו אירופה החפשית, והביא לידי-עת הסטיט דטרטמנט האמריקאי כי "הרחי-בה רשת פעולות התחנה גם בישראל אינה רצויה בהיותה עשויה לגרום נזק למדינה". ההסברה נתקבלה על דעת האמריקאים, דין קוך החל לארוז את מוחדותיו.

אזכרות

חגש שנים

בעשרת ימי הביניים, בין הפוגה לפוגה, היה אציל בירושלים גוף נמרד עדיין, אך

• איש מן העתונאים לא טרח להשיג את האינפורמציה המבוקשת בארכיון עתוננו, שם יכלו לברר כי שברון אמנם השתתפה בצייד.

עציר יעקב חרותי

במקום לותנים

• בעל חי דמיוני — חציו דג וחציו אשה. • חנית המסמשת לדיג של דגים גדולים.

